Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Львівський торговельно-економічний університет
Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України
ВПГО «Спілки аудиторів України»
Аудиторська компанія ТОВ «Варіанта»
Державна вища техніко-економічна школа
ім. Броніслава Маркевича в Ярославі (Польща)
Вища школа економіки і менеджменту в публічному адмініструванні у Братиславі (Словаччина)

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВО - АНАЛІТИЧНОГО ПРОЦЕСУ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ»

МАТЕРІАЛИ XI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ - КОНФЕРЕНЦІЇ

26 жовтня 2023 року
Мукачево

УДК 657:658
А43

Актуальні проблеми обліково – аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю: Матеріали XI Міжнародної науково-практичної інтернет - конференції, 26 жовтня 2023 р., м. Мукачево. – 393 с.

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет - конференції «Актуальні проблеми обліково – аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю», в яких розглядаються методологічні, методичні та практичні засади обліку, аналізу та аудиту в контексті розвитку економічної науки та практики. Окреслено коло проблем і запропоновані пропозиції щодо покращення змісту і якості обліково-аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю будуть цікавими і корисними для науковців і практиків усіх галузей економіки.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надана в рукописах, та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Науково-технічною радою Мукачівського державного університету (протокол № 9 від 23 листопада 2023 р.)

Іванчишина Т.С., Максименко Д.В. **48**
ЛОГІСТИЧНИЙ КОНТРОЛЬ В УПРАВЛІННІ ВИТРАТАМИ КОРПОРАТИВНИХ СТРУКТУР
Казинці Н.П., Максименко Д.В. **50**
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ
Кельман А.М., Головачко В.М. **52**
АУДИТ ВИТРАТ ЗБУТУ РЕАЛІЗОВАНОЇ ПРОДУКЦІЇ
Клименко О.М., Головачко В.М. **53**
ОСНОВНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ
Ковач І.І., Голубка Я.В. **55**
ПІДХОДИ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ЗМІСТУ КОНТРОЛЮ
Козар Д.В., Головачко В.М. **57**
ЗАВДАННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА
Крачок Л.І. **58**
РОЛЬ ІНФОРМАЦІЇ В ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ
Крот Ю.М. **60**
ВИСНОВКИ СУДОВО-БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ: ПІДХОДИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ
Кручак Л.В., Котубей Ю.І. **62**
ЕФЕКТИВНІСТЬ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ
Кушнір О.К., Брушневська А.Е. **64**
ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ
Лаврова-Манзенко О.О., Перебій Ю.В. **66**
РОЛЬ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ В СТРУКТУРІ МАЙНА ПІДПРИЄМСТВА
Легеза І.В. **68**
МІСЦЕ І РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ
Мазур Н.А., Заярнюк Д.Р. **70**
УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ НАДХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВО
Максименко Д.В., Бабіч О.Є. **72**
ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ЯК ФУНКЦІЯ УПРАВЛІННЯ
Маляр А.С., Бора Н.Ю. **74**
ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРИНЦИПИ БЮДЖЕТУВАННЯ В УПРАВЛІННІ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ
Марущинець І.В., Королович О.О. **77**
ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ЗАПАСІВ В РОЗРІЗІ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Марущинець І.В.
здобувач вищої освіти ОС «Магістр»,
спеціальність 071«Облік і оподаткування»,
Мукачівський державний університет
Королович О.О.,
канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри
обліку і оподаткування та маркетингу,
Мукачівського державного університету

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ЗАПАСІВ В РОЗРІЗІ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасні умови функціонування суб'єктів підприємницької діяльності та необхідність їх орієнтації на інноваційний розвиток, визначають нові вимоги до формування системи управління запасами як найрентабельнішого ресурсу діяльності та вимагають розробки раціональних методів управління запасами, які в значній мірі залежать від якості й достовірності облікової інформації, оскільки саме облікова інформація є джерелом забезпечення інформаційних потреб менеджменту підприємства й на її основі приймаються управлінські рішення. Запаси є об'єктами управління на різних етапах інноваційної діяльності підприємства: з одного боку, - являються складовою частиною системи «підприємство - зовнішнє середовище» (закупівля-збут); з іншого боку, запаси є основою носіїв витрат під час виробництва інноваційної продукції протягом усього виробничого циклу, починаючи від відпуску сировини і матеріалів у виробництво до здачі готової продукції на склад. Відповідно задля інформаційного забезпечення інноваційних процесів та підвищення інноваційної активності вітчизняних підприємств використання запасів є тим фактором, який визначає кінцеву результативність вказаних процесів. Це, насамперед, зумовлює необхідність дослідження економічної сутності запасів та визначення їх місця і ролі в управлінні інноваційною діяльністю.

Здійснення інноваційної діяльності неможливо без використання запасів, які є невід'ємною складовою виробничих ресурсів підприємства.

В економічному енциклопедичному словнику матеріальні ресурси трактуються як «основні та оборотні засоби, які використовуються (або можуть бути використані) у виробничому процесі та формують його матеріально-речову базу» [52, с. 463].

Серед науковців існує багато суперечливих питань стосовно того, чи доцільно зараховувати до складу матеріальних ресурсів земельні, водні та інші природні ресурси.

Таким чином, аналізуючи підходи до розуміння і сприйняття виробничих ресурсів як економічної категорії, можемо провести їх класифікацію за наступними ознаками: за складом; за походженням; за обсягом; за структурою, за сферою використання.

З урахуванням класифікації виробничих ресурсів, можна дійти висновку, що запаси за своєю економічною природою і сутністю мають ознаки матеріальних

ресурсів, предметів праці та засобів праці, які використовуються в сфері виробництва, в сфері обігу та невиробничій сфері.

Поширення терміну «запаси» та його вживання і розкриття у вітчизняній фаховій науковій літературі пов'язано із реформуванням бухгалтерського обліку у відповідності до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку і фінансової звітності на початку 90-х років XX ст.

Отже, розгляд змістовних характеристик запасів у контексті їх використання в процесі інноваційної діяльності надав можливість запропонувати наступне визначення їх сутності. Запаси – це активи, придбані (набуті) підприємством з метою отримання в майбутньому економічних вигод від їх споживання під час виробництва інноваційної продукції та/або в процесі управління інноваційною діяльністю та які утримуються для такого споживання або перебувають у процесі виробництва з перенесенням їх вартості до складу матеріальних витрат. Таке визначення поняття «запаси» включає всі необхідні ознаки, що забезпечують точний опис досліджуваної категорії в процесі управління інноваційною діяльністю.

Для забезпечення ефективного управління інноваційною діяльністю та її активізації виникає необхідність створення якісно нової системи управління запасами. З метою ефективного управління запасами, забезпечення повного розкриття інформації про запаси в системі бухгалтерського обліку необхідно дослідити класифікаційні ознаки запасів, оскільки саме класифікація є основним методом вивчення та пізнання досліджуваної категорії.

Ґрунтовною можна вважати класифікацію запасів представлену у Плані рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, згідно з яким запаси класифікують за такими групами: виробничі запаси, поточні біологічні активи, малоцінні та швидкозношувані предмети, виробництво, брак у виробництві, напівфабрикати, готова продукція, продукція сільськогосподарського виробництва, товари. Враховуючи наявні класифікаційні ознаки та підходи до класифікації запасів у науковій літературі й нормативних актах, їх критичне оцінювання, можна відзначити, що для раціональної організації бухгалтерського обліку запасів в системі управління інноваційною діяльністю необхідна їх деталізація, яка відображатиме особливості провадження саме інноваційної діяльності.

Успішне провадження інноваційної діяльності та виробництво інноваційної продукції можливе лише за умови своєчасного забезпечення виробництва якісними запасами та ефективного їх використання. Раціональне використання сучасних запасів (сировини, матеріалів, напівфабрикатів тощо), їх придбання за оптимальною вартістю – одна з найважливіших передумов збільшення обсягу випуску інноваційної продукції, активізації інноваційної діяльності і загального поліпшення економічних показників діяльності підприємства у цілому. Важливим напрямом вирішення цього питання є перебудова системи постачальницької діяльності, яка повинна забезпечити ефективний розвиток інноваційної діяльності, її активізацію та раціональне використання запасів. Удосконалення методики обліку і аудиту запасів сприятиме підвищенню ефективності інформаційного

забезпечення системи управління інноваційною діяльністю підприємства.

Список використаної літератури:

1. Роєва О.С. Організаційні засади побудови бухгалтерського обліку запасів в процесі інноваційної діяльності: нормативно-правовий аспект. Центральноукраїнський науковий вісник. Вип. 4(37). С. 230-243. (0,85 др.арк.). http://economics.kntu.kr.ua/archive/4(37)/37_Roieva.html (Index Copernicus, CEEOL, CrossRef).

2. Статистичний збірник «Наукова та інноваційні діяльність України» 2018. Державна служба статистики України. Київ, 2019. 178 с.

3. Chouhana V., Soralb G., Chandra B. Activity based costing model for inventory valuation. Management Science Letters. 2017. №7. P. 135–144. URL : DOI: 10.5267/j.msl.2016.12.003.

Мельник К.П.
д-р екон. наук, , професор кафедри
обліку і оподаткування,
Волинського національного університету імені Лесі Українки

ТЕОРІЇ РОЗВИТКУ АУДИТУ: ПОГЛЯД ПРАКТИКА

Стратегія і тактика розвитку аудиту спирається на свою теорію. Поділяємо думку тих вчених, що пов’язують зародження аудиторської діяльності (хоча вона тоді так не називалася) з появою обліку. Логічно, що така діяльність пов’язана з необхідністю власника (влади) делегувати право компетентним, довіреним особам дати оцінку достовірності й точності здійснення обліковцями своєї роботи, сформованої звітності. Власник чи владний чин мав потребу почути таку оцінку, зрозуміти стан справ для прийняття управлінських рішень. Саме так можна пояснити, що термін аудит близький до латинського «аудіо», що означає «чути, слухати» [53, С. 4].

З розвитком теорії і практики бухгалтерського обліку формувалися також практичні та теоретичні уявлення аудиторської (контрольної, ревізійної) діяльності. Базуючись на теоріях бухгалтерському обліку (її класичних восьми елементах методу), ця діяльність також породжувала власні теоретичні пошуки.

Першою теорією аудиту, що розглядалася науковцями, стала теорія адекватності. Серед відомих першоджерел на це вказують дослідження Ф. Пікслі (1881 р.) [347] та Л. Діксі (1892 р.) [333]. Ця теорія вирішувала завдання ідентифікації мети аудиту – виявлення помилок і невідповідностей у бухгалтерській звітності, дотримання бухгалтерією «облікової політики» тощо. За вищеназваною теорією функціональність аудитора зводиться до захисту інтересів власника, а сам аудит розглядається як процес перевірки з метою оцінки відповідності інформації обліку і звітності фактичним результатам господарювання. Це перша спроба засвідчити соціальну значимість професії (нехай

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26
тел./факс +380-3131-21109
Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua
E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua
Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: http://dspace.msu.edu.ua:8080
Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: http://msu.edu.ua/library/